

İSİM TAMLAMALARI

Bir ismin aitlik ilgisi yönünden daha belirgin hâle gelmesi için başka bir isim tarafından tamamlanmasıyla oluşan isim grubuna isim tamlaması denir. İsim tamlamaları da tıpkı sıfat tamlamaları gibi tamlayan ve tamlanandan oluşur.
gömleğin düğmesi
(tamlayan) (tamlanan)

⇒ İsim tamlamalarında tamlayan, ilgi eklerini; tamlanan ise iyelik (aitlik) eklerini alır.

Tamlayan ekleri (ilgi ekleri): -ın /-in /-un /-ün, -(n)ın /-(n)in /-(n)un /-(n)ün, -im

Tamlanan ekleri (iyelik ekleri): -ı /-i /-u /-ü, -(s)ı /-(s)i /-(s)u /-(s)ü, -im, -in

İsim tamlamaları belirtili, belirtisiz ve zincirleme isim tamlamaları olmak üzere üçe ayrılır:

1. Belirtili İsim Tamlaması

Tamlayanın ilgi eki, tamlananın da iyelik eki aldığı tamlamalardır.

» uçağın motoru

⇒ Belirtili isim tamlamalarında tamlayan ile tamlanan yer değiştirebilir.

» Hiç kesilmedi uğultusu rüzgârın.

⇒ Belirtili isim tamlamalarında tamlayan ile tamlanan arasına başka türden sözcükler girebilir.

» Ahmet'in mavi gömleği yeniymiş.

NOT: Belirtili isim tamlamalarında, tamlayan da tamlanan da birden çok sözcükten oluşabilir.

» annenin babanın sevgisi

2. Belirtisiz İsim Tamlaması

Tamlayanın ek almadığı, sadece tamlananın ek aldığı tamlamalardır.

» erik ağacı

⇒ Belirtisiz isim tamlamalarında, tamlayan ile tamlanan yer değiştiremez ve tamlayan ile tamlanan arasına başka sözcük giremez.

3. Zincirleme İsim Tamlaması

İkiden fazla ismin birbirine bağlandığı isim tamlamalarıdır. Zincirleme isim tamlaması ayrı bir tamlama çeşidi değildir. Bu tamlamada tamlayan ya da tamlanan veya her ikisi de kendi içinde başka bir isim tamlaması oluşturur.

Ahmet'in kaleminin ucu

ALİŞTİRMA

Aşağıdaki cümlelerde yer alan isim tamlamalarını bularak altını çiziniz çeşidini altlarındaki bölüme yazınız.

Sabahları okulun bahçesi temizleniyor.

[.....]

Kırlarda her yanı papatya kokusu sarmıştı.

[.....]

Sınıfta tahtanın eski silgisi kaybolmuş.

[.....]

Babam çocuk ayakkabısının parasını çok buldu.

[.....]

Annem salonun halısını yıkamaya gönderdi.

[.....]

Yanına geldiğimizde içi boştu kuyunun.

[.....]

Türkçenin ve matematiğin ödevlerini yaptım.

[.....]

Babam ev penceresi ve kapısı onarıyor.

[.....]

Kumandası bozulmuş televizyonun.

[.....]

Yetkililer ülkenin trafik sorununu halletmeye çalışıyor.

[.....]

ETKİNLİK

Aşağıdaki cümlelerde altı çizili olan tamlamaların numarasını uygun alana yazınız.

- 1- Ada vapuru az önce rıhtımdan ayrılmış.
- 2- Bahçedeki ağacın dalı fırtınada kırılmış.
- 3- Yerden aldığım elmanın çekirdekleri kararmıştı.
- 4- Üzerine su dökülünce televizyon kumandasının düğmesi bozulmuş.
- 5- Uçsuz bucaksız arazide bir zeytin ağacı vardı.
- 6- Temizlikten sonra masanın örtüsünü serdi.
- 7- Sokağa otobüs durağı yapıldı.
- 8- İkincilik okul takımının başarısıydı.
- 9- Sabah çocuk odasının içini havalandırıyor.
- 10- Karanlık çöktüğünde insan sesi duyulmaz olur.

Belirtili İsim Tamlamaları

.....
.....
.....

Belirtisiz İsim Tamlamaları

.....
.....
.....
.....

Zincirleme İsim Tamlamaları

.....
.....
.....

Aşağıdaki kelimelerden isim tamlamaları oluşturun.

Dolap   araba   cep
Direksiyon   telefon   göz   kılıf

Belirtili: .....

Belirtisiz: .....

Zincirleme: .....

TEST

Göle su gelene kadar, kurbağanın gözü patlar.

Bu atasözündeki tamlamanın benzeri, aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) Deniz suyu, sağlık kaynağıdır.
- B) Gökdelenler, bana yüksek direkleri hatırlatır.
- C) Şiddet toplumunda demokrasi gelişmez.
- D) Annemizin sesi, bize ninni gibi geliyor.

Aşağıdakilerden hangisinde bir isim tamlaması vardır?

- A) Görüyorsun bir acıyı, gidiyoruz seninle
- B) Örselenmiş sözler bırakarak
- C) Kırık tekerlekler gibi ardımızda
- D) Ve üstümüzde döneniyor çaylak sürüsü

Aşağıdaki atasözlerinin hangisinde zincirleme ad tamlaması vardır?

- A) Misafir, ev sahibinin kuzusudur.
- B) Borçlunun duacısı alacaktır.
- C) Beş parmağın hangisini kessen, acımaz?
- D) Kör kuşun yuvasını Allah yapar.

(I) Park Otel'in bir salonunda toplanmışlardı. (II) Yıllık kongreler yapıyorlardı. (III) Aralarında yurt çapında ün yapmış bilim adamları vardı. (IV) Ülkenin en seçkin aydınları buradaydı.

Yukarıdaki parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde ad tamlamasına yer verilmemiştir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

Aşağıdaki koyu renkli bileşik sözcüklerden hangisi isim tamlaması şeklinde oluşmuştur?

- A) **Kızılırmak** deltası kuraklıkla karşı karşıyadır.
- B) Bu sanatçımız birçok **başrolde** oynamıştır.
- C) Sarıyer, İstanbul'un **güzel** yerlerindedir.
- D) **Bilinçaltı** insanın karakterinin haritasıdır.